

OKUMA GÜÇLÜKLERİ: TANILAMA VE MÜDAHALE

OKUMA: ÖNEMİ, GELİŞİMİ VE GÜÇLÜKLERİ

PROF. DR. CEVRIYE ERGÜL

Okuma becerileri

- İlköğretimin ilk yıllarında öğrencilere kazandırılması amaçlanan en önemli beceri hızlı ve doğru okumadır.
- İlk yıllarda kazanılan bu beceri temelinde, diğer akademik alanlardaki öğretim gerçekleştirilir.
- Okuma güçlüğü, öğrenciler arasında en sık görülen öğrenme problemidir ve akademik başarısızlığın temel nedenidir.
- 4. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının değerlendirildiği bir araştırmanın sonucunda, öğrencilerinin %34'ünün okuma problemleri yaşadıkları ve sınıf düzeyinin gerisinde okuma performansı gösterdikleri bulunmuştur.

Okuma becerileri

- Gerçekleştirilen boylamsal çalışmalar, okuma güçlüğü gösteren öğrencilerin okuma problemlerinin süreklilik gösterdiğini ve öğrencilerin ilköğretimin ilk yıllarında gösterdiği okuma problemlerinin daha sonraki yıllarda da tutarlı bir şekilde devam ettiğini göstermiştir.
- Boylamsal bir çalışmada birinci sınıfta okuma alanında başarısız olan çocukların %88'inin dördüncü sınıfta da okumada başarısız olduğunu bulmuştur.
- Öğrencilerin birinci sınıftan 11. sınıfa kadar izlendiği diğer bir çalışmada öğrencilerin birinci sınıftaki okuma hızlarının, aynı öğrencilerin 11. sınıftaki okuduğunu anlama becerileri ve sözcük bilgilerini güçlü bir şekilde yordadığı gösterilmiştir.
- Diğer bir çalışmada, ikinci sınıfta okuma problemleri yaşayan öğrencilerin %75'inin, beşinci sınıfın sonunda da okuma problemleri yaşamaya devam ettikleri bulunmuştur.

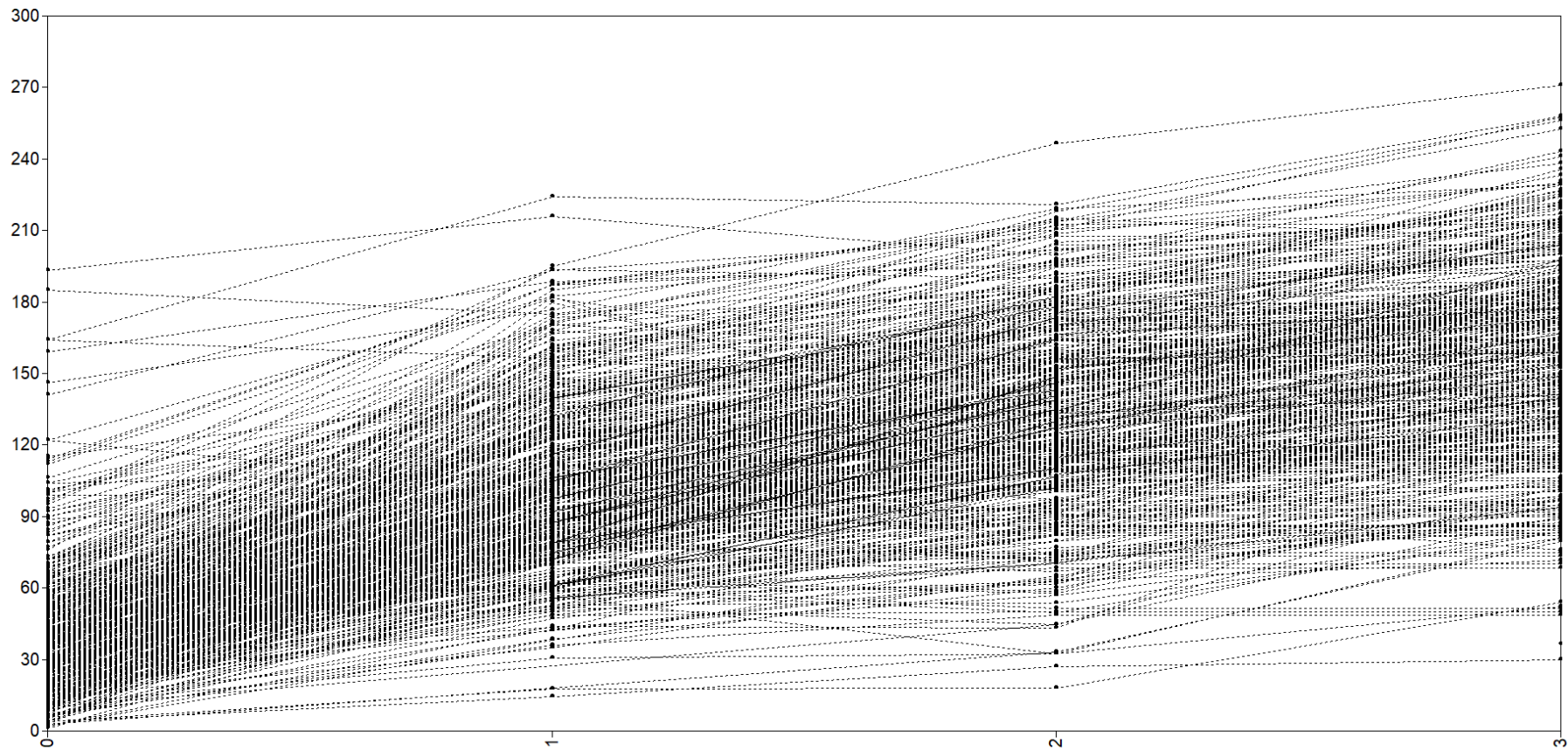
Okuma becerileri

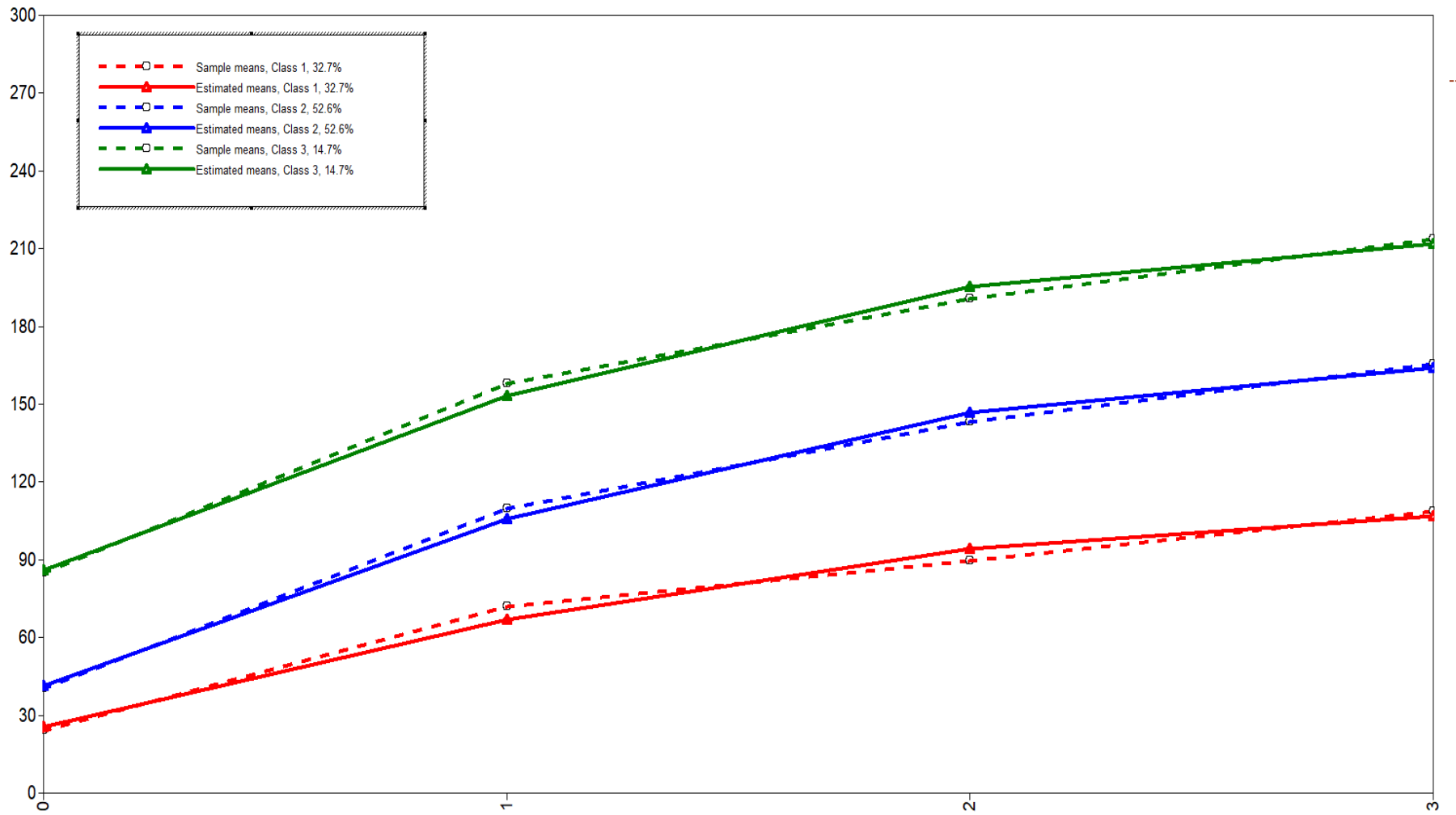

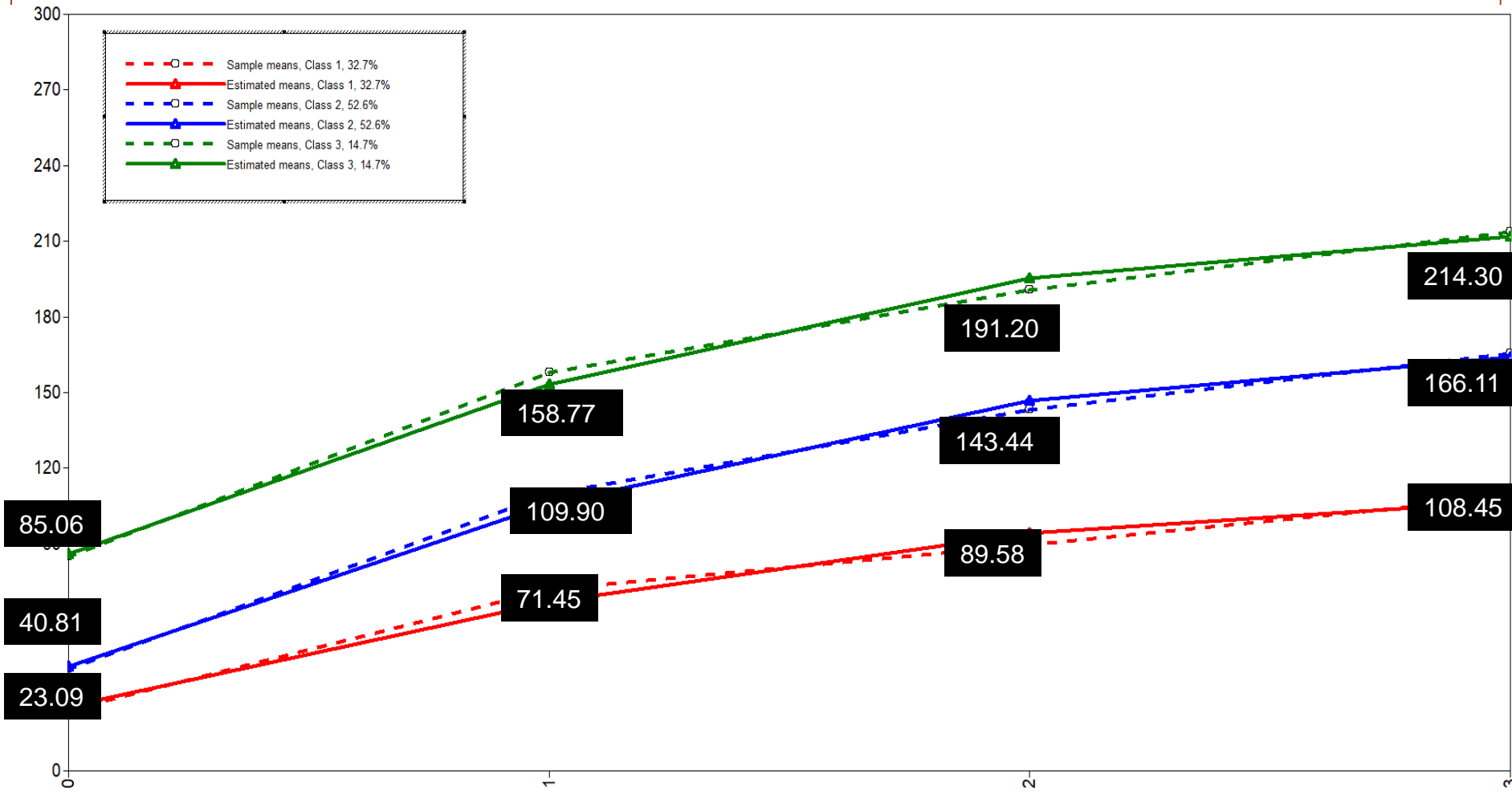
- Çok sayıda çalışma erken dönemde okuma becerilerinde problem olan çocukların sonraları akranlarını yakalama şanslarının az olduğunu göstermiştir.
- Okumayı öğrendiklerinde diğer alanlarda öğrenmek için önleri açılmış olur - “Matthew etkisi”
- Okumada iyi başlangıç yapanlar daha iyi okuyucular haline gelirken kötü bir başlangıç yapanlar daha sonraları okuma becerilerinde daha da kötüleşerek akranlarının gittikçe artan şekilde gerisinde kalırlar.
- Çocukların yaşadıkları okuma problemleri onların öğrenme güçlüğü ile tanılanmalarının en yaygın nedenidir .

**OKUMA BECERİLERİNİN GELİŞİMİ,
YORDAYICILARI VE OKUMA GÜÇLÜKLERİ:
3 YILLIK BOYLAMSAL BİR ÇALIŞMA**

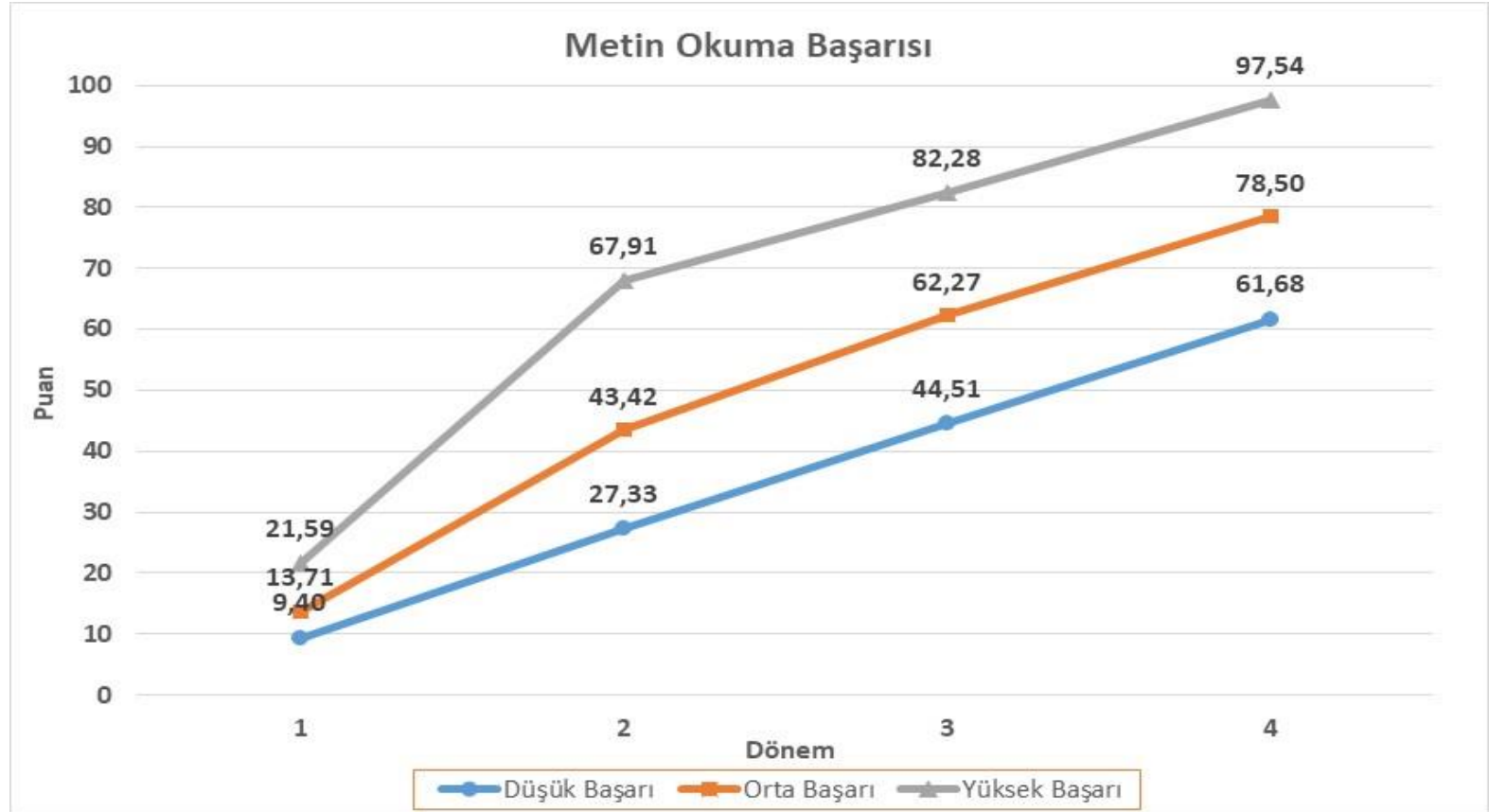

214.30

166.11

108.45

Farklı okuma düzeylerindeki çocukların dört dönemdeki metin okuma başarısına ait performans gelişimi

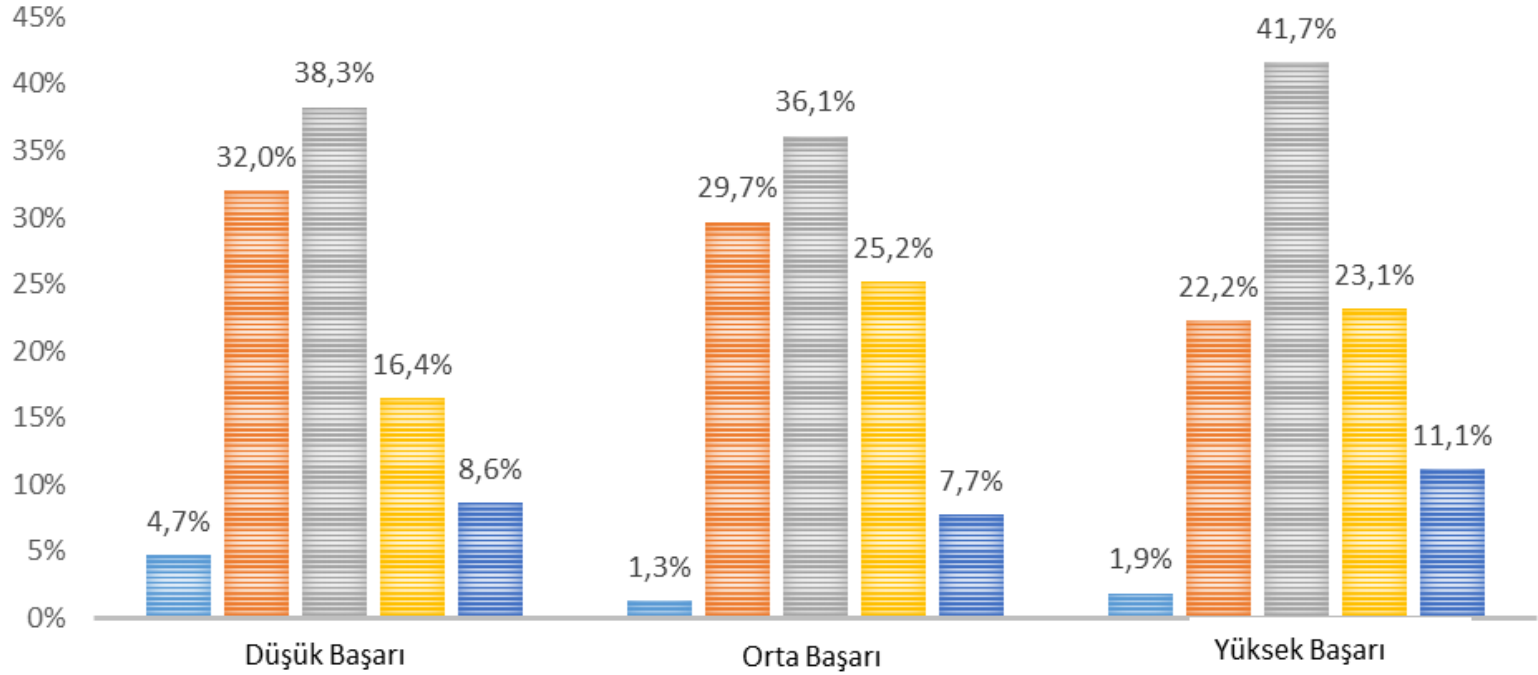
Düşük, Orta ve Yüksek Okuma Başarısına Sahip Çocukların Metin Okuma Başarı Puanlarının Karşılaştırılması

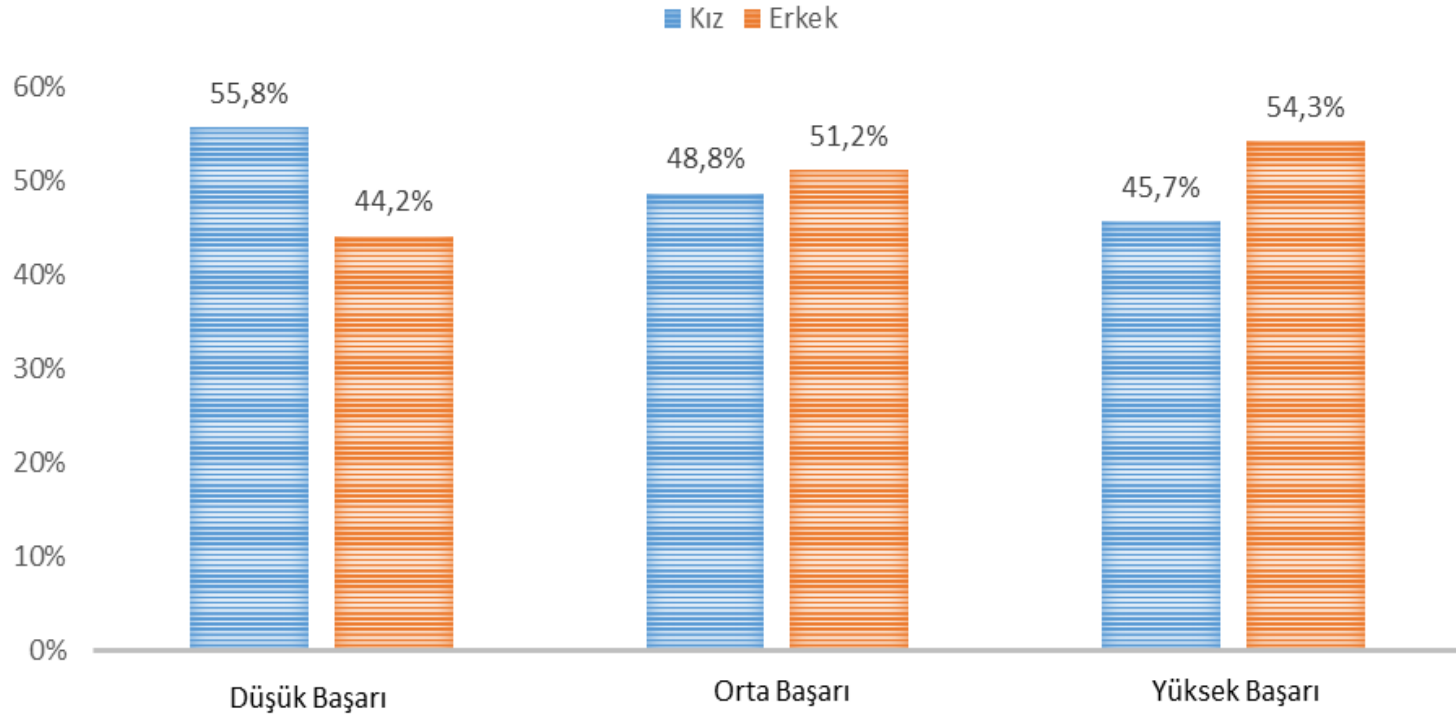
Metin Okuma Testi – Dakikada Okunan Doğru Sözcük Sayısı		N	Ortalama	SS	F	P	Etki Büyüklüğü	Post-Hoc
Birinci Sınıf - Güz	Düşük Başarı	147	9,40	6,19	65,01	,000	,25	DB<OB DB<YB OB<YB
	Orta Başarı	164	13,71	7,69				
	Yüksek Başarı	116	21,59	11,29				
Birinci Sınıf - Bahar	Düşük Başarı	147	27,33	7,23	762,81	,000	,78	DB<OB DB<YB OB<YB
	Orta Başarı	164	43,42	6,81				
	Yüksek Başarı	116	67,91	11,25				
İkinci Sınıf - Güz	Düşük Başarı	147	44,51	16,42	172,58	,000	,48	DB<OB DB<YB OB<YB
	Orta Başarı	164	62,27	14,94				
	Yüksek Başarı	116	82,28	13,92				
İkinci Sınıf - Bahar	Düşük Başarı	147	61,68	17,69	129,78	,000	,42	DB<OB DB<YB OB<YB
	Orta Başarı	164	78,50	15,86				
	Yüksek Başarı	116	97,54	16,52				

FARKLI OKUMA DÜZEYLERİNDE SED'E GÖRE DAĞILIM

■ Alt SED ■ Alt-Orta SED ■ Orta SED ■ Orta-Üst SED ■ Üst SED

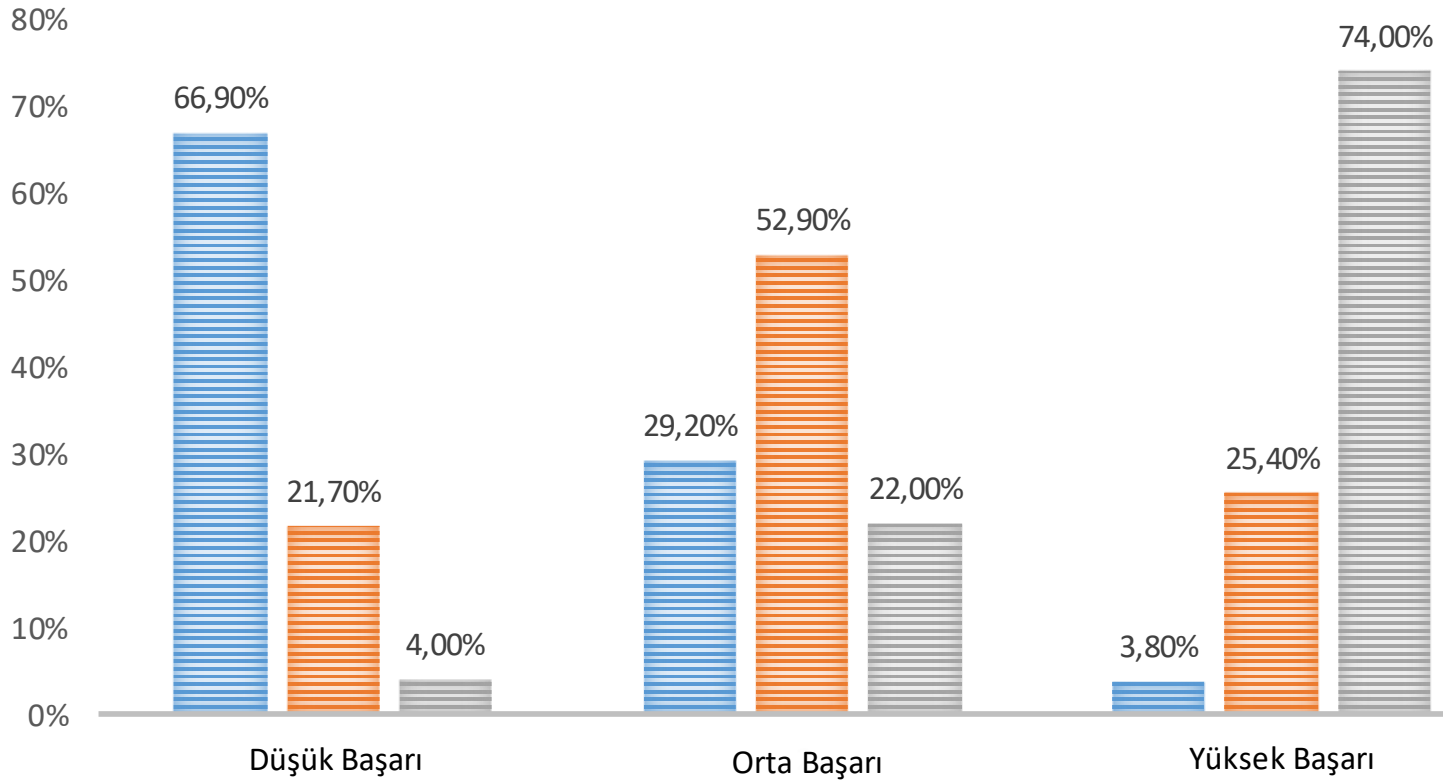

FARKLI OKUMA DÜZEYLERİNDE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIM

OKUMA BAŞARISININ SÜREKLİLİĞİ

■ Düşük Başarı ■ Orta Başarı ■ Yüksek Başarı

Okuma

- Üç aşamada gelişir.
- Kelime çözümleme/tanıma
- Akıcılık
- Okuduğunu anlama
- Kelime tanıma gerçekleşmeden okuma yani okuduğunu anlama gerçekleşmiş olmaz.
- Ancak okumanın ilk dönemlerinde kelime çözümleme üzerinde yoğunlaşılırken daha sonraki dönemlerde okuduğunu anlama üzerinde yoğunlaşılır.

Kelime Çözümlemede Yaşanan Güçlükler

- Öğrenme gücüğü olan çocukların kelime çözümlemede güçlük yaşamalarına sesbilgisini işleme süreçlerindeki yetersizlikler neden olmaktadır.
- Sesbilgisel (fonolojik) işleme sesbilgisel farkındalık, hızlı isimlendirme ve çalışma belleğı becerilerini içermektedir.
- Bu yetersizlikler seslerin harfler ve sözcüklerle ilişkilendirilmesinde ve ses yapısı ile ilgili ipuçlarının kullanılarak sözcüklerin tanınmasında sorunlar yaşanmasına neden olmaktadır.
- Bu nedenle, öğrenme gücüğü olan çocuklar normal gelişim gösteren akranlarına göre daha çok yanlış okuma, yer değıştirme, ekleme, çıkarma ve tekrar hataları yapmaktadır.

Okuma Hataları İçeren Cümleler

Havada asılı gibi duran yavruyu yuvasına bırakmaz mı?

Havada nasıl gibi yuran yumurtayı yuvarlasana bırakmaz mı?

Havaya kaldırıyor sonra da üzerine atılıyordu.

Hayvanla kaldırıyor onla daha üzölmek atılıyordu.

Diğer yavrular kardeşlerine kavuşmanın sevincini yaşıyorlardı.

Diğer yavruların kardeşin kuşunun sevincini yaşadı.

Bir ağacın arkasına sinmiş bir kedi gördü. Kedinin başını göremiyordu.

Ağaca arkasına şimdi bir kedi gördüm. Başını görüyorum.

Kırlangıç kendisinden yardım istiyordu.

Kırdıç kelimelerden yarım istiyor.

Ahmet usulca yanaşıp baktı.

Ahmet usluca yarışıp kabtı.

Kedi bir kuş yavrusu ile oynuyordu.

Kedi bir kuş yuvası ile koşuyordu.

Akıcı okuma

- Akıcı okumanın 3 ögesi vardır:
- Sözcük tanımada otomotiklik
- Hız
- Prozodi (vurgu, tonlama ve noktalama işaretlerine dikkat ederek okuma)

Akıcı Okuma Güçlükleri

- Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların okuma akıcılığı kazanamamalarına ise sözcüklerin otomatik olarak tanınamaması neden olmaktadır.
- Öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklar sözcüğe ilişkin ses bilgisine ve kavramsal bilgiye daha geç ulaşmakta, harflerin ve sözcüğün şekilsel yapılarından elde edilen bilgiyi daha uzun sürede işlemekte ve var olan zihinsel temsilleriyle daha uzun sürede eşleştirebilmektedirler.
- Öğrenme güçlüğü yaşayan çocukların önemli bir kısmı doğru okumada büyük ilerleme kaydetmelerine ve doğru okumayı başarabilmelerine rağmen akıcı okumada zorluk yaşamaya devam etmektedirler.

Okuma Güçlüklerinde Değerlendirme

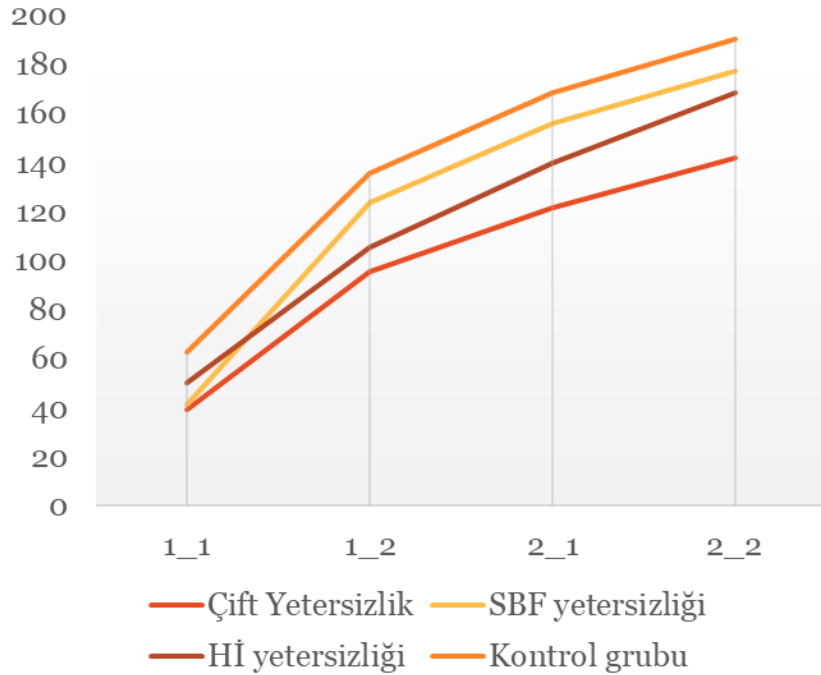

- Okuma güçlüğü olan öğrencilerin çözümlemedeki ve akıcılıkta yaşadıkları sorunların belirlenmesi amacıyla okuma düzeyine ve problemlerine ilişkin bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. Öğretimin planlanması açısından elzemdir.
- Sesbilgisel farkındalık düzeyleri
- Sesleri/harfleri tanıma düzeyleri
- Harfleri seslere dönüştürme ve sesleri birleştirme beceri düzeyleri
- Sözcük okuma düzeyleri (anlamalı ve anlamsız sözcükleri okuma)
- Metin okuma düzeyleri (okuma hataları, okuma hızları)
- Okuma sırasında gösterdiği davranışları

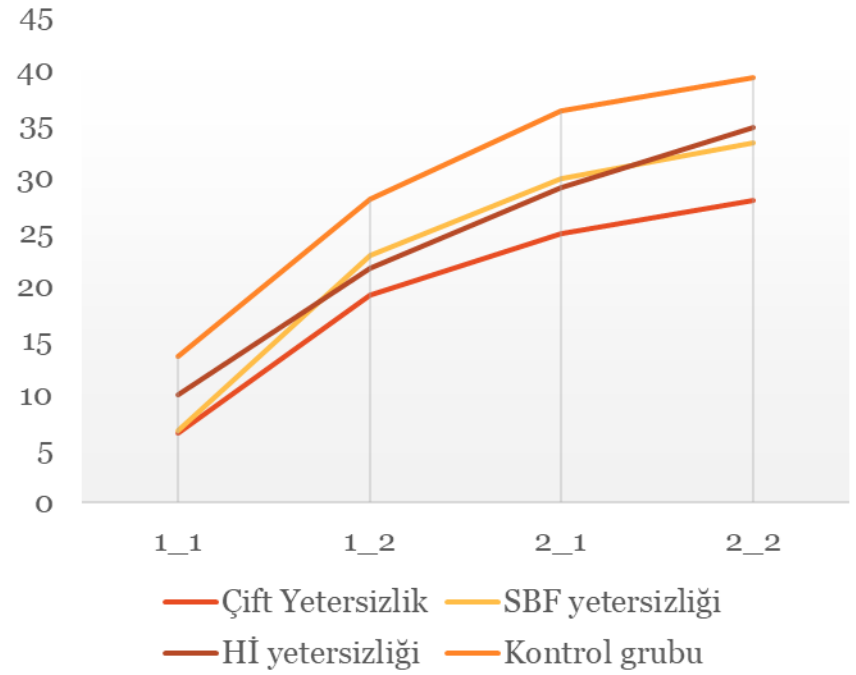
Double Deficit Hypothesis: Çift Yetersizlik Hipotezi

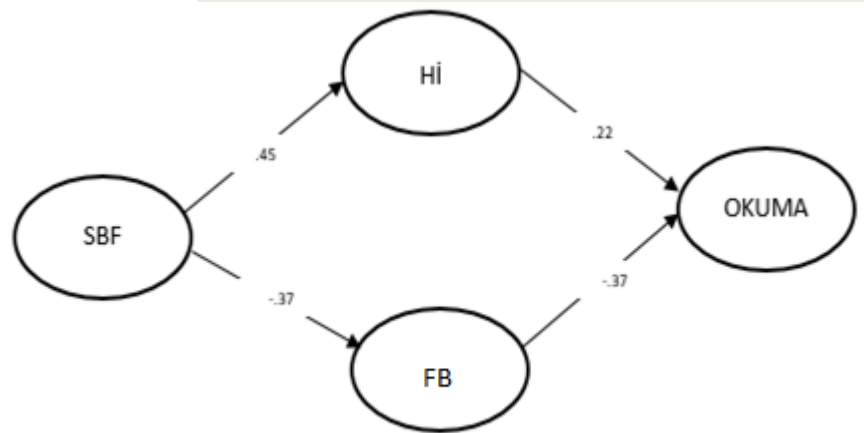
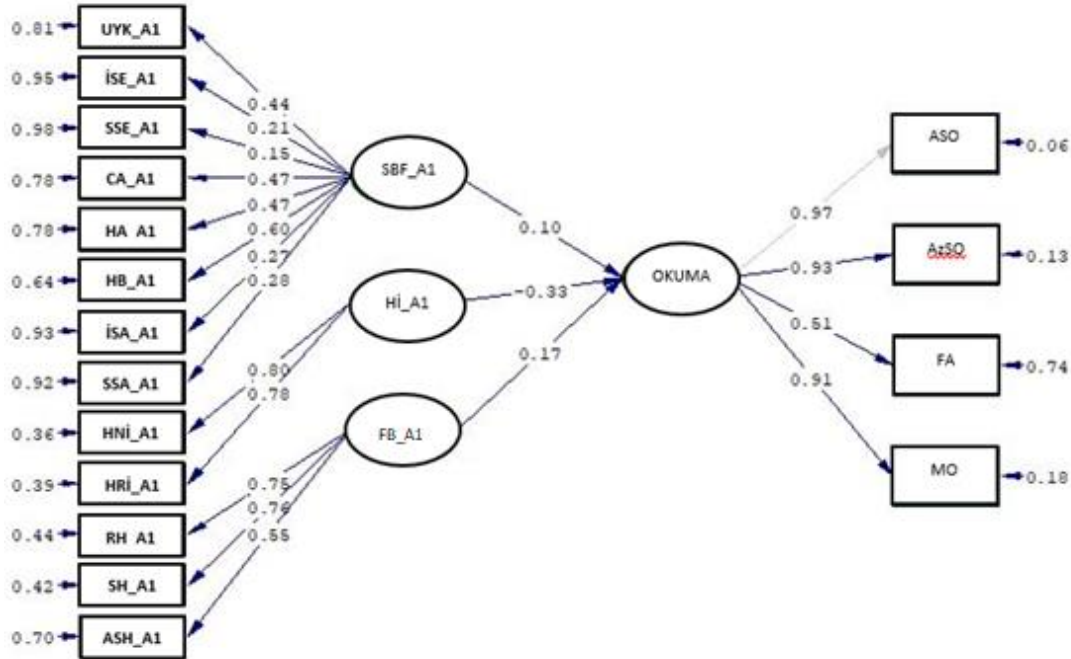
OKUMA

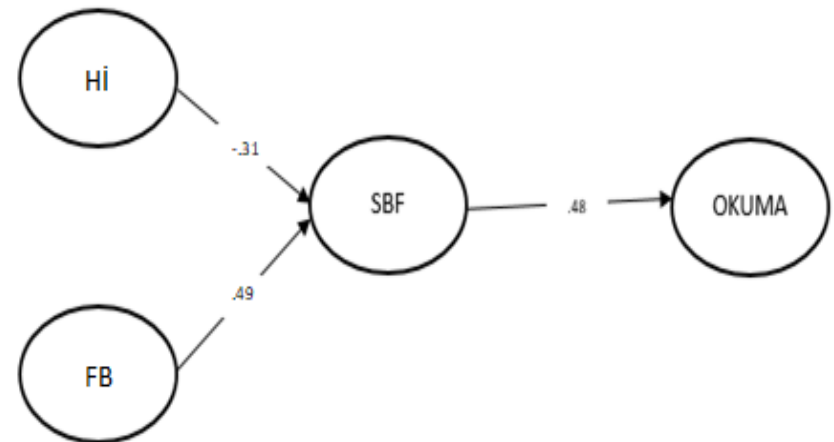
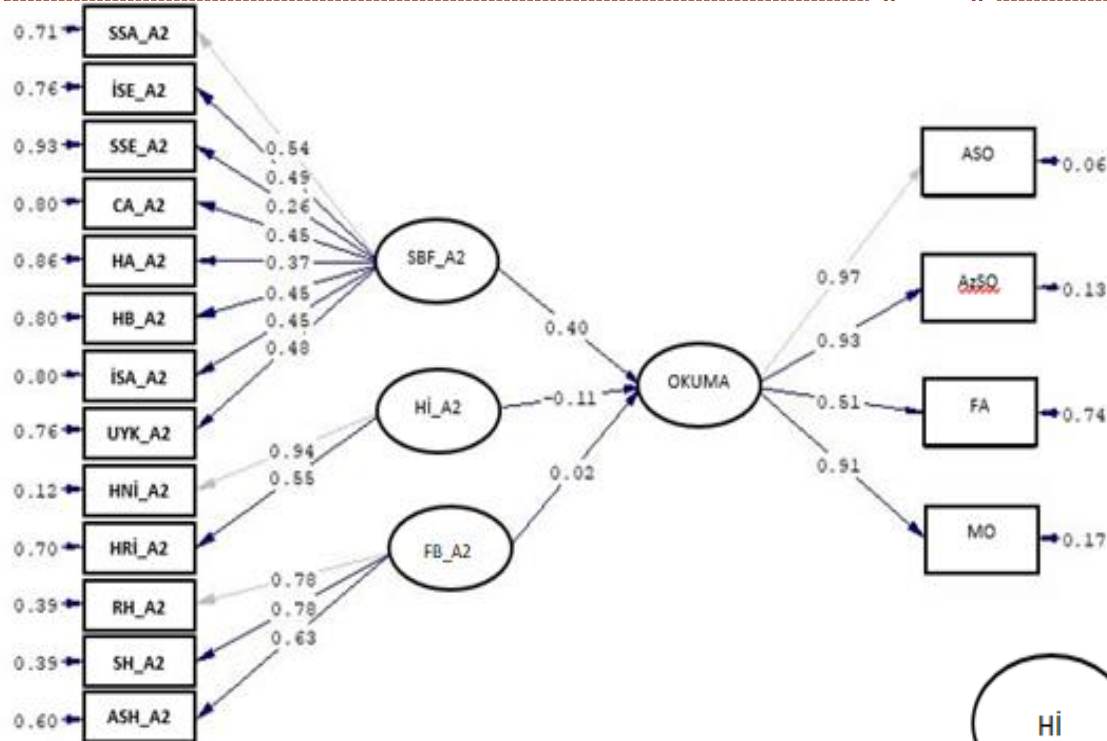
ANLAMA

Sesbilgisel İşleme – Anasınıfı Güz

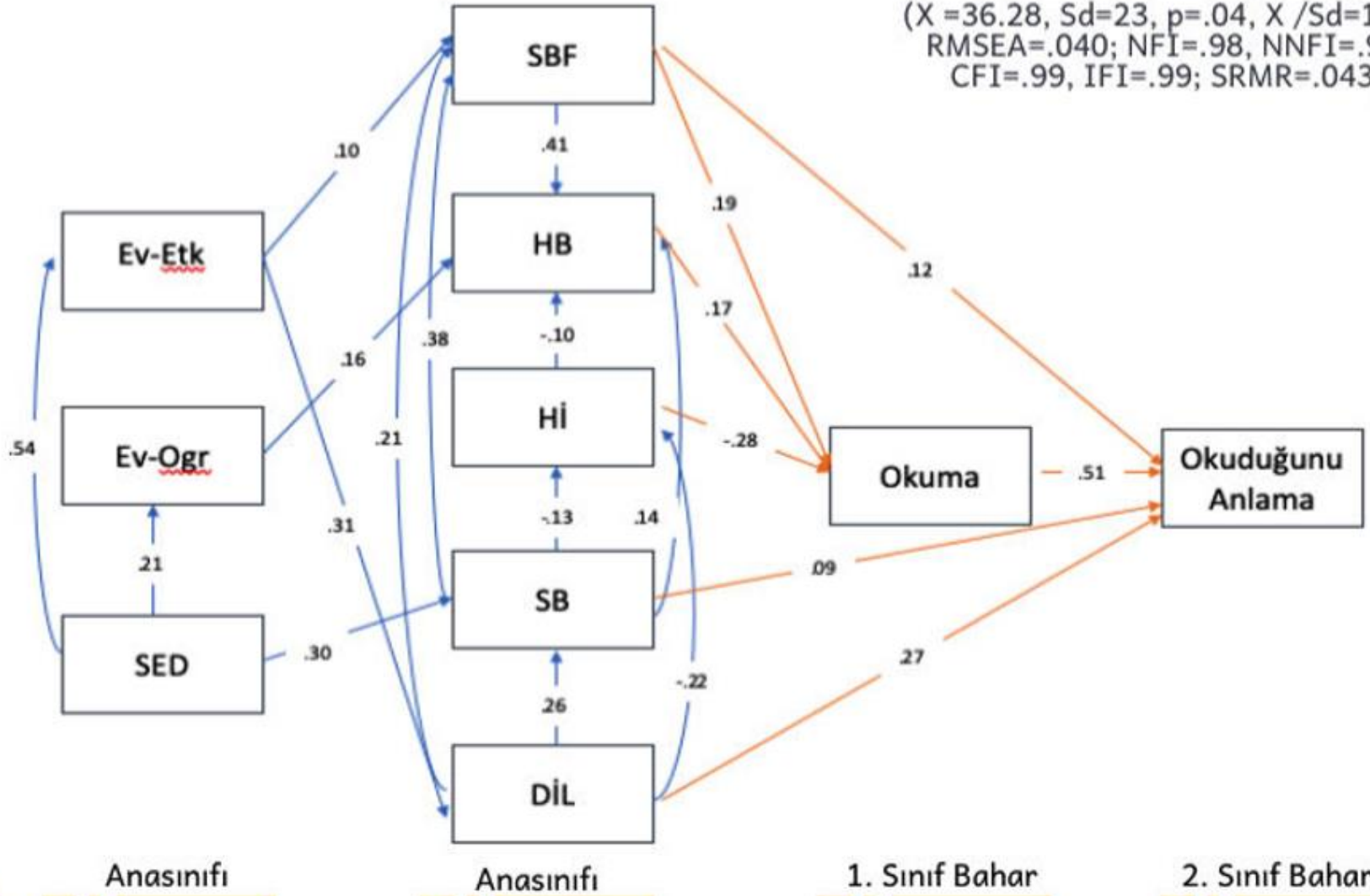

Sesbilgisel İşleme – Anasınıfı Bahar

BULGULAR

($X = 36.28$, $Sd = 23$, $p = .04$, $X / Sd = 1.58$;
RMSEA = .040; NFI = .98, NNFI = .98,
CFI = .99, IFI = .99; SRMR = .043)

Longitudinal investigation of endogenous and exogenous predictors of early literacy in Turkish-speaking kindergartners

Cevriye Ergül ^a, Meral Çilem Ökcün Akçamuş^a, Gözde Akoğlu^b, Ergül Demir^c,
Burcu Kılıç Tülü^a and Zeynep Bahap Kudret^a

^aDepartment of Special Education, Ankara University, Ankara, Turkey; ^bFaculty of Health Sciences, Department of Child Development, Kırıkkale University, Kırıkkale, Turkey; ^cMeasurement and Evaluation Department, Ankara University, Ankara, Turkey

ABSTRACT

This study investigated endogenous and exogenous predictors of early literacy in Turkish-speaking children. Whether children's language and working memory performances (as the endogenous factors) and home literacy environment (as the exogenous factor) in the beginning of kindergarten predict the children's current and year-end early literacy skills (phonological awareness, letter knowledge, receptive and expressive vocabulary) was examined. The participants consisted of 441 kindergarten children. Results showed that language development, working memory, and home reading environment predicted children's both current and year-end phonological awareness. Language and home writing activities were significant predictors of the year-end letter knowledge. Working memory was a significant predictor for both the current and year-end letter knowledge. Language, working memory and home reading environment significantly predicted the acquisition of receptive and expressive vocabulary. In conclusion, results suggest that each of the early literacy skills is related to both the developmental characteristics of children and their home literacy environment.

ARTICLE HISTORY

Received 7 June 2019
Accepted 18 September 2019

KEYWORDS

Early literacy; working memory; language development; home literacy environment; longitudinal prediction

Introduction

Learning to read is an important turning point for children living in a literate society (Whitehurst & Lonigan, 2001). Although formal reading instruction begins in the first year of primary school, chil-

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi

Yıl: 2020, Cilt: 21, Sayı: 4, Sayfa No: 711-735

doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.589613

ARAŞTIRMA

Gönderim Tarihi: 09.07.19

Kabul Tarihi: 01.04.20

Erken Görünüm: 20.07.20

Anne Eğitim Düzeyi, Sözcük Bilgisi ve Sesbilgisel Farkındalık Becerilerinde Bir Risk Faktörü mü?*

Cevriye Ergül ^{ID**}

Ankara Üniversitesi

Ergül Demir ^{ID****}

Ankara Üniversitesi

Meral Çilem Ökcün-Akçamış ^{ID*****}

Ankara Üniversitesi

Burcu Kılıç Tülü ^{ID***}

Ankara Üniversitesi

Gözde Akoğlu ^{ID*****}

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Zeynep Bahap Kudret ^{ID*****}

Ankara Üniversitesi

Öz

Araştırmada, anasınıfına devam eden ve düşük anne eğitim düzeyine sahip çocukların sözcük bilgisi ve sesbilgisel farkındalık becerilerinin gelişimsel profillerinin daha üst anne eğitim düzeyine sahip çocuklarla karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Çocuklar anasınıfının güz, bahar ve birinci sınıfın güz döneminde değerlendirilmiştir. İlişkisel tarama modelindeki araştırmaya tipik gelişen ve anadili Türkçe olan 531 çocuk katılmıştır. Çocukların sözcük bilgileri Türkçe İfade Edici ve Alıcı Dil Testi, sesbilgisel farkındalık becerileri ise Erken Okuryazarlık Testinin Sesbilgisel Farkındalık alt alanı ile değerlendirilmiştir. Tekrarlı ölçümler varyans analizi sonucunda anne eğitim düzeyleri farklı olan çocukların sözcük bilgileri ve sesbilgisel farkındalık becerilerinin üç dönem için benzer oranda değişim gösterdiği belirlenmiştir. Anneleri ilkökul, ortaokul ve lise mezunu olan çocuklar sözcük bilgisi ve sesbilgisel farkındalık becerilerinde anneleri lisans ve lisansüstü mezunu olan çocuklara göre daha düşük

Türkçe Konuşan Çocukların Farklı Sosyoekonomik Düzeylerde Sesbilgisel Farkındalık ve Okuma Performansına İlişkin Boylamsal Sonuçlar

Cevriye Ergül ¹, Gözde Akoğlu ², Meral Çilem Ökcün Akçamış ³, Ergül Demir ⁴, Burcu Kılıç Tülü ⁵, Zeynep Bahap Kudret ⁶

Öz

Alanyazında, sesbilgisel farkındalık becerilerinin okumayı yordama gücüne ilişkin çalışmalar olmakla birlikte, farklı sosyoekonomik düzeylerde yordayıcılıklara ilişkin boylamsal sonuçlar yeterince açık değildir. Bu çalışmada, farklı sosyoekonomik düzeylerden gelen ve anadili Türkçe olan çocukların ana sınıfında ölçülen sesbilgisel farkındalık becerilerinin birinci sınıftaki okuma becerilerini yordama düzeylerinin boylamsal olarak incelenmesi amaçlanmıştır. İlk ölçümler, ana sınıfının güz döneminde 540 çocukla gerçekleştirilmiştir. Ana sınıfının bahar döneminde alınan ikinci ölçümlerde 525 çocuğa ulaşılmış, birinci sınıfın güz döneminde yapılan ölçümlerde ise 451 çocuğa ulaşılmıştır. Ana sınıfının güz ve bahar dönemleri ile birinci sınıfın güz dönemine yönelik olmak üzere toplam üç regresyon modeli test edilmiş, analizlerde tüm değişkenlerin girdi olduğu (enter) model kullanılmıştır. Sonuçlar, farklı sosyoekonomik düzeylerden gelen çocukların ana sınıfının her iki döneminde ve birinci sınıfın güz döneminde ölçülen sesbilgisel farkındalık becerilerinin birinci sınıfın güz dönemindeki okuma becerilerini yordadığını ve sesbilgisel farkındalık becerilerinin okuma becerilerini yordama gücünün diğer dönemlere kıyasla bahar döneminde daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Sesbilgisel farkındalık
Okuma
Sosyoekonomik düzey
Ana sınıfı
Yordama gücü

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 02.09.2019
Kabul Tarihi: 03.06.2020
Elektronik Yayın Tarihi: 17.08.2020

Türkçe Konuşan Çocuklarda Fonolojik İşleme Becerileri İlk Okuma Performansını Yorduyor mu? Boylamsal Sonuçlar*

Cevriye ERGÜL**, Meral Çilem ÖKCÜN AKÇAMUŞ***, Gözde AKOĞLU****, Zeynep BAHAP KUDRET*****,
Burcu KILIÇ TÜLÜ*****, Ergül DEMİR*****, Fethi Emre OKŞAK*****

Makale Bilgisi	ÖZET
<i>Geliş Tarihi:</i> 28.01.2020	<p>İlkokula başlamadan önceki dönemde, okuma ve yazmaya temel oluşturan bazı beceri ve bilişsel yeterlilikler, okumayı öğrenme sürecindeki başarıyı etkilemektedir. Okuma yazmaya temel oluşturan bu yeterliliklerden biri de fonolojik işleme becerileridir. Bu çalışmada anadili Türkçe olan çocuklarda anasınıfının güz ve bahar dönemlerindeki fonolojik işleme becerilerinin (sesbilgisel farkındalık, hızlı isimlendirme ve fonolojik bellek) okumayı öğrenme aşamasındaki okuma başarısını yordama durumu incelenmiştir. Araştırmanın katılımcıları, Ankara ilinde alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeyleri temsil eden 45 okuldan seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen ve yaşları 56.74 ile 70.75 ay (Ort =66.24, SS= 3.64) arasında değişen 392 çocuktan oluşmuştur. Değerlendirmeler, anasınıfı güz döneminde (A1), anasınıfı bahar döneminde (A2) ve okumayı öğrenme süreci olan birinci sınıfın güz döneminin sonunda (İ1) gerçekleştirilmiştir. A1 ve A2'de çocukların fonolojik işleme becerileri, İ1'de ise okuma becerileri değerlendirilmiştir. Fonolojik işleme becerilerinin, okuma başarısını yordama durumu yapısal eşitlik modeli kullanılarak incelenmiştir. Analizlerin sonucunda sesbilgisel farkındalık, hızlı isimlendirme ve fonolojik bellek becerilerine ilişkin ortalamalarının zaman içinde artış gösterdiği ve bu becerilerinin okuma becerilerine farklı düzeylerde katkı sağladığı bulunmuştur. Ek olarak A1'deki sesbilgisel farkındalığın İ1'deki okuma başarısını hızlı isimlendirme ve fonolojik bellek aracılığıyla yordadığı, A2'deki hızlı isimlendirme ve fonolojik belleğin ise İ1'deki okuma başarısını sesbilgisel farkındalık aracılığıyla yordadığı bulunmuştur. Sonuçlar, Türkçe konuşan çocukların okuma becerilerinin erken dönem yordayıcılarına ilişkin gelişimsel açıdan önemli bulgular ortaya koymaktadır.</p> <p>Anahtar Sözcükler: Sesbilgisel farkındalık, hızlı isimlendirme, fonolojik bellek, okuma başarısı</p>
<i>Kabul Tarihi:</i> 10.08.2020	
<i>Erken Görünüm Tarihi:</i> 24.08.2020	
<i>Basım Tarihi:</i> XX.XX.XXXX	

Do Phonological Processing Skills Predict the Beginning Reading Performance of Turkish-Speaking Children? Longitudinal Results

Article Information	ABSTRACT
<i>Received:</i> 28.01.2020	Some skills and cognitive competencies children own in the preschool period form the basis for reading and writing and affect the achievement in the process of learning to read. One of these competencies is

Çalışma Belleğinin Okuma Akıcılığı ve Okuduğunu Anlama Performansına Katkısı: Boylamsal Sonuçlar

Cevriye Ergül¹, Gözde Akoğlu², Meral Çilem Ökcün Akçamış³, Burcu Kılıç Tülü⁴, Zeynep Bahap Kudret⁵, Ergül Demir⁶

Öz

Öğrenme kapasitesinin çok önemli bir belirleyicisi olan çalışma belleği, başta okuma ve yazma olmak üzere pek çok akademik becerinin edinim ve gelişim sürecini etkileyen bir yapıdır. Buna karşın, çalışma belleğinin bu beceriler üzerindeki etkisinin sınıf düzeylerine göre farklılaştığı, çalışma belleğinin sözel ve görsel bileşenlerinin etkisinin akıcı okuma ve anlama gibi farklı boyutlarda farklı etkiler oluşturduğu ve dilin ortografik özelliklerinin bu etkinin düzeyi üzerinde önemli bir belirleyici olduğu ifade edilmektedir. Bu noktadan hareketle yapılan araştırmada, Türkçe gibi harf ses ilişkisi son derece yüksek şeffaf bir ortografide katılımcıların anasınıfında değerlendirilen sözel ve görsel çalışma belleği performanslarının birinci ve ikinci sınıftaki okuma akıcılığı ve okuduğunu anlama performanslarını yordama düzeyinin boylamsal olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Ankara ilinde alt-orta ve üst sosyoekonomik düzeyi temsil eden her tabakadan seçkisiz atama yoluyla belirlenen okullarda yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını araştırmanın başladığı dönemde 5 yaş grubunda olan (Ort.= 66.29 ay, SS= 3.91), ve bilişsel ve/veya duyuşsal herhangi bir yetersizlik tanısı bulunmayan 450 çocuk (224 kız, 250 erkek) oluşturmaktadır. Katılımcıların anasınıfındaki çalışma belleği performansına ilişkin ölçümler Çalışma Belleği Ölçeği (ÇBÖ) kullanılarak, birinci ve ikinci sınıftaki okuma akıcılığı ve okuduğunu anlama performanslarına ilişkin ölçümler ise Okuma Yazma Değerlendirme Bataryası (OYAB) kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Çalışma belleği
Sözel çalışma belleği
Görsel çalışma belleği
Okuma akıcılığı
Okuduğunu anlama

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 18.03.2021

Kabul Tarihi: 18.01.2022

Elektronik Yayın Tarihi: 04.02.2022

BİRİNCİ VE İKİNCİ SINIFTA OKUMA BECERİLERİNİN GELİŞİMİ VE MATTHEW ETKİSİ: BOYLAMSAL BİR ÇALIŞMANIN SONUÇLARI*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

**Cevriye ERGÜL¹, Zeynep BAHAP KUDRET², Gözde AKOĞLU³,
Meral Çilem ÖKCÜN AKÇAMUŞ⁴, Burcu KILIÇ TÜLÜ⁵, Ergül DEMİR⁶**

* Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenen 215K027 nolu proje kapsamında yürütülmüştür.

1 Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara, cergul@ankara.edu.tr,
ORCID: 0000-0001-6793-6469.

2 Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara, zkudret@ankara.edu.tr,
ORCID: 0000-0001-5192-0892.

3 Prof. Dr., İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, İzmir, gozde.akoglu@ikcu.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-3685-4310.

4 Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara, okcun@ankara.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-3297-9711.

5 Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara, tulu@ankara.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-9623-8392.

6 Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı, Ankara,
erguldemir@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3708-8013.

Geliş Tarihi: 08.02.2021 Kabul Tarihi: 09.04.2021 DOI: 10.37669/milliegitim.875859

Öz: Bu çalışmada çocukların okuma performansları birinci sınıftan ikinci sınıfın sonuna kadar boylamsal olarak izlenmiş ve düşük okuma başarısının çocuklar arasında ne oranda gözlendiği, birinci sınıfta gözlenen performansın ikinci sınıfta ne oranda sürdürüldüğü, performanslarında Matthew etkisi gözlenip gözlenmediği ve farklı düzeylerde okuma başarısı gösteren çocukların ne tür SED ve cinsiyet özellikleri gösterdikleri betimsel olarak incelenmiştir. Ankara'daki 45 okulda yürütülen çalışmaya tipik gelişim gösteren toplam 427 çocuk katılmıştır. Çocukların okuma performansları Okuma Yazma Değerlendirme Bataryası (OYAB) kullanılarak birinci ve ikinci sınıf boyunca dört kez değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar düşük okuma performansı gösteren çocukların

Does the Matthew effect have an impact on the reading skills of Turkish-speaking children?

Cevriye Ergül ^a, Burcu Kılıç-Tülü ^a, Burak Aydın ^b, Meral Ç. Ökcün-Akçamuş ^a,
Gözde Akoğlu ^c and Zeynep Bahap-Kudret ^a

^aFaculty of Educational Sciences, Department of Special Education, Ankara University, Ankara, Turkey; ^bFaculty of Education, Department of Measurement and Evaluation in Education, Ege University, İzmir, Turkey; ^cFaculty of Health Sciences, Department of Child Development, İzmir Katip Çelebi University, İzmir, Turkey

ABSTRACT

Research has often emphasised that children who experience difficulties in learning to read get poorer in their performance, and the gap between good and poor readers increases over time which describes the well-accepted phenomenon called the Mathew Effect. However, some studies have shown that the Matthew Effect has not been confirmed. In this study, the reading growth curves of Turkish-speaking children and the existence of the Matthew Effect in their performances were examined. For this purpose, the reading skills of 482 children were measured twice a year in the first and second grades. A quadratic growth model successfully fit the data to explain overall reading performance across four-time points. Further, three latent classes, named as good, moderate, and poor readers, were identified on the basis of individual trajectories. Accordingly, the difference in performance between good readers and poor readers continued in all time points. Although the difference between classes continued to increase especially in the second and third time points, and supported the Matthew Effect, it showed a horizontal slope in the fourth time point. This slope shows that reading differences between classes may close in the future. The results were discussed on the basis of Turkish sample.

ARTICLE HISTORY

Received 26 May 2021
Accepted 24 February 2022

KEYWORDS

Reading; poor readers; good readers; latent class growth model; Matthew effect

*Farklı Okuma Düzeylerindeki Çocukların Okuma, Okuduğunu
Anlama ve Yazma Becerilerinin Boylamsal Karşılaştırması*

FARKLI OKUMA DÜZEYLERİNDEKİ ÇOCUKLARIN OKUMA, OKUDUĞUNU ANLAMA VE YAZMA BECERİLERİNİN BOYLAMSAL KARŞILAŞTIRMASI*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

**Cevriye ERGÜL¹, Burcu KILIÇ-TÜLÜ², Gözde AKOĞLU³, Meral Ç.
ÖKCÜN-AKÇAMUŞ⁴, Zeynep BAHAP-KUDRET⁵**

*Bu çalışma TÜBİTAK tarafından desteklenen 215K027 nolu proje kapsamında yürütülmüştür.

¹ Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara,
cergul@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6793-6469

² Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara,
tulu@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9623-8392

³ Prof. Dr., İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, İzmir,
gozde.akoglu@ikcu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3685-4310

⁴ Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara,
okcun@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3297-9711

Makale Bilgileri

1. Ergül, C., Bahap Kudret, Z., Akoğlu, G., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Demir, E., & Kılıç Tülü, B. (basımda). Okuma güçlüklerinde Çift Yetersizlik Hipotezi: Hipoteze göre oluşturulmuş grupların okuma ve okuduğunu anlama performanslarının boylamsal incelemesi (Double-Deficit Hypothesis and reading difficulties: A longitudinal analysis of reading and reading comprehension performance of groups formed according to this hypothesis). *Eğitim ve Bilim*.
2. Ergül, C., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Akoğlu, G., Yalçın, S., Kılıç Tülü, B., & Bahap Kudret, Z. (2022). Early cognitive and home environmental predictors of reading fluency and reading comprehension in Turkish-speaking children. *Psychology in the Schools*. 10.1002/pits.22774
3. **Ergül, C., Bahap Kudret, Z., Akoğlu, G., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Demir, E., & Kılıç Tülü, B. (2022). Birinci ve ikinci sınıfta okuma becerilerinin gelişimi ve Matthew etkisi: Boylamsal bir çalışmanın sonuçları. *Milli Eğitim*, 51(234), 939-966. 10.37669/milliegitim.875859**
4. Ergül, C., Kılıç Tülü, B., Akoğlu, G., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., & Bahap Kudret, Z. (2022). Farklı okuma düzeylerindeki çocukların okuma, okuduğunu anlama ve yazma becerilerinin boylamsal karşılaştırması. *Milli Eğitim Özel Eğitim ve Rehberlik Dergisi*, 2(3), 212-245.
5. Ergül, C., Kılıç Tülü, B., Aydın, B., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Akoğlu, G., & Bahap Kudret, Z. (2022). Does the Matthew Effect have an impact on the reading skills of Turkish-speaking children? *Education 3-13*. <https://doi.org/10.1080/03004279.2022.2049336>
6. Ergül, C., Akoğlu, G., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Kılıç Tülü, B., Bahap Kudret, Z., & Demir, E. (2022). Çalışma belleğinin okuma akıcılığı ve okuduğunu anlama performansına katkısı: Boylamsal sonuçlar. *Eğitim ve Bilim*, 47(211), 249-271. DOI: 10.15390/EB.2022.10701
7. Ergül, C., Bahap Kudret, Z., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Akoğlu, G., Demir, E., & Kılıç Tülü, B. (2022). How do phonological awareness and rapid naming predict reading? Findings from a highly transparent orthography. *Literacy Research and Instruction*, 61(1), 41-60. <https://doi.org/10.1080/19388071.2021.2008557>
8. Ergül, C., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Akoğlu, G., Bahap Kudret, Z., Kılıç Tülü, B., Demir, E., Okşak, F. E. (2021). Türkçe konuşan çocuklarda fonolojik işleme becerileri ilk okuma performansını yorduyor mu? Boylamsal sonuçlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(3), 527-543. doi: 10.16986/HUJE.2020062765
9. Ergül, C., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Akoğlu, G., Demir, E., Kılıç-Tülü, B., & Bahap-Kudret, Z. (2021). Longitudinal investigation of endogenous and exogenous predictors of early literacy in Turkish-speaking kindergartners. *Early Child Development and Care*. 191(10), 1651-1667. DOI: 10.1080/03004430.2019.1670654
10. Ergül, C., Akoğlu, G., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., Demir, E., Kılıç Tülü, B., & Bahap Kudret, Z. (2021). Longitudinal results on phonological awareness and reading performance of Turkish-speaking children by socioeconomic status (Türkçe konuşan çocukların farklı sosyoekonomik düzeylerde sesbilgisel farkındalık ve okuma performansına ilişkin boylamsal sonuçlar). *Eğitim ve Bilim*, 46(205), 49-68. Doi: 10.15390/EB.2020.8991
11. Ergül, C., Kılıç Tülü, B., Demir, E., Akoğlu, G., Ökcün-Akçamuş, M. Ç., & Bahap Kudret, Z. (2020). Anne eğitim düzeyi, sözcük bilgisi ve sesbilgisel farkındalık becerilerinde bir risk faktörü mü? *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 21(4), 711-735. Doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.589613